

Pekka Salomaa
19.12.2013

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

arto.rajala@tem.fi

johanna.juvonen@tem.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.11.2013

Lausunto työryhmän ehdotuksesta REMIT-asetuksen mukaisten markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kieltojen täytäntöönpanosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Energiateollisuus ry:ltä (ET) lausuntoa työryhmän ehdotuksista REMIT-asetuksen kansalliseksi täytäntöönpanoksi mm. asetuksen säännöksiä rikkomisista koituvien seuraamusten osalta. Kiitämme mahdollisuudesta esittää näkemyksemme.

Kiinnitämme huomiota erääseen ehdotuksien yksityiskohtien yhteisvaikutuksesta aiheutuvaan ongelmaan.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) osalta ehdotetaan lisättäväksi mm. uusi 20 c §, jonka nojalla Energiavirasto olisi oikeutettu eräiden rekisteröitymistä ja ilmoitusvelvollisuuksia koskevien velvollisuuksien laiminlyönti- tai rikkomistapauksissa oikeutettu jättämään rikemaksun tai julkisen varoituksen määräämättä. Edellytyksenä seuraamuksen määräämättä jättämiselle voi olla mm. korjaavat toimet ja ilmoittaminen Energiavirastolle, laiminlyönnin vähäisyys tai rikemaksun taikka julkisen varoituksen antamisen kohtuuttomuus.

Ehdotetussa 16 §:n 3 momentissa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä REMIT-asetuksen 3 artiklan (sisäpiirikauppa), 4 artiklan (sisäpiirintiedon julkaisuvelvoite) sekä 5 artiklan (markkinamanipulaatio tai sen yritys) rikkomiseen syyllistyneelle. Ehdotuksessa ei ole nykymuodossaan varattu Energiavirastolle mahdollisuutta jättää julkisen varoituksen antamatta tai jättää tekemättä esitystä eikä markkinaoikeudelle oikeutta jättää seuraamusmaksua määräämättä, vaikka laiminlyönti tai teko olisi esim. vähäinen.

REMIT-asetuksen mukainen sisäpiirintiedon julkaisuvelvoite (4 artikla) on varsin tiukka. Toisin kuin arvopaperimarkkinoilla, tiedottamistilanteita myös tulee käytännössä erittäin usein ja yllättäen vastaan. Vaikkapa voimalaitoksen rikkoutuessa ja toiminnan keskeytyessä tai tuotannon alentuessa voimalaitoksen valvomolla ensisijainen tehtävä on varmistaa turvallisuuskysymykset (vastaavasti ison sähkönkäyttäjän tehtaan valvomo ja johto). Samalla luonnollisesti tulee tehdä ilmoitukset tuotantokapasiteetin alasajosta, mutta ajoittain poikkeamia, kuten vaikkapa viivästyksiä säädetystä 60 minuutin määräajasta sattuu ilman, että pyrittäisiin esim. vaikuttamaan markkinoihin tai parantamaan oman yrityksen asemaa kaupankäynnissä. Tilanteiden sattuminen ei rajoitu normaaliin työaikaan ja päätöksiä on tekemässä eri vuoroissa ja eri laitoksilla hyvinkin suuri joukko ihmisiä, joita ei hevin voida kouluttaa julkaisuvelvoitteen osalta yhtä perusteellisesti kuin arvopaperimarkkinapuolella esim. pörssinoteeratun yrityksen sijoittajasuhdehenkilöstöä.

Energiateollisuus ry

Fredrikinkatu 51–53 B, 00100 Helsinki

PL 100, 00101 Helsinki

Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900

www.energia.fi

Vastaavasti REMIT-asetuksen mukaista sisäpiirikauppaa (3 artikla) voi tapahtua vahingossa. Pienikin prosesseissa oleva virhe tai käytännön viive voi johtaa siihen, että yrityksen puolesta esim. päivänsisäistä kauppaa (Elbas) käyvä henkilö tekee kaupan tietämättömänä siitä, että saman yrityksen voimalaitoksella tai sähkönkäyttöpaikalla on juuri hetki sitten tapahtunut julkistettava häiriö. Tällainen vahingossa tapahtunut sisäpiirikauppa on useimmiten markkinoiden toiminnan tai tuloksien kannalta merkityksetön, ja saattaa myös olla itse sisäpiiritapahtuman suhteen irrallinen. Esimerkiksi toimijan tuotanto on äkillisesti rajoittunut, mutta silti toimija samanaikaisesti myisi eikä ostaisi sähköä.

Toki prosesseja tulee kehittää ja henkilöstöä kouluttaa siten, että rikkomuksia tapahtuu mahdollisimman vähän, mutta siitä huolimatta pahaa tarkoittamattomia virheitä todennäköisesti tapahtuu jatkossakin.

Olisi erittäin tärkeää, että Energiavirastolla ja markkinaoikeudella olisi harkinnanvaraa em. REMIT-asetuksen 3 ja 4 artiklojen mukaisissa vähäisten ja korkeintaan lievästi moitittavien rikkomusten osalta. Nykyisen 16 artiklan 1 momentti alkaa sanoilla "Elinkeinonharjoittajalle voidaan määrätä seuraamusmaksu, jos...". Ehdotamme, että selvitetäisiin, voitaisiinko vastaavaa sääntelytapaa harkita myös ehdotetussa 3 momentissa. Toinen mahdollinen sääntelytapa voisi olla, että esim. 20 c § kirjoitettaisiin niin, että Energiavirasto voisi pykälässä mainituin edellytyksin myös jättää tekemättä seuraamusmaksua koskevan esityksen ja lisätä 1. kohdan luetteloon viittauksen 16 § 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuihin henkilöihin. Muutoksien vaikutukset muihin lainkohtiin, kuten mahdollisesti yhteensovittamisen tarve 20 d §:n kanssa tulisi luonnollisesti tarkistaa ja tehdä tarvittavat muutokset.

Ystävällisin terveisin

Pekka Salomaa
johtaja, sähkökauppa
Energiateollisuus ry